

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Проректор з навчально-методичної роботи
Каріна НЕМАШКАЛО

ВСТУП ДО ФАХУ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань	07 "Управління та адміністрування"
Спеціальність	073 "Менеджмент"
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	Менеджмент організацій і адміністрування

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри менеджменту,
логістики та інновацій

Олена Ястремська

Харків
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри менеджменту, логістики та інновацій
Протокол № 1 від 25.08.2022 р.

Розробник:

Пасько М.І., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та інновацій

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

У сучасних умовах економічної системи України підвищуються вимоги до відповідності рівня підготовки фахівців у закладах вищої освіти вимогам роботодавців, а також до забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці. Досвід засвідчує, що залучення до роботи на підприємстві чи в корпорації справді талановитого менеджера є не менш важливим, ніж фінансові інвестиції, створення нових додаткових виробничих потужностей тощо. Питанню визначення комплексу ділових знань, умінь і якостей та особистих рис менеджерів приділяється значна увага, оскільки одержані при цьому знання дозволять більш чітко формувати професійні вимоги до них. В результаті — діяльність менеджера більш повно відповідатиме завданням підприємства, а також сприятиме його розвитку, досягненню цілей та місії.

Мета навчальної дисципліни ознайомлення здобувачів вищої освіти з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні, змістом, характером та сферою майбутньої професійної діяльності, досвідом та особливостями діяльності установ та організацій.

Об'єктом навчальної дисципліни є процеси формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня розуміння сфери діяльності з управління організаціями та їх підрозділами.

Предметом навчальної дисципліни є система знань і навичок у сфері управління організаціями та їх підрозділами, здатності до роботи з людьми в умовах конкурентного середовища.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	3
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
-	Теорія організації
	Макро- і мікроекономіка
	Основи міжнародних економіки та менеджменту
	Менеджмент
	Економіка підприємств
	Планування та організація діяльності підприємства

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	РН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Компетентності	Результати навчання
ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	РНЗ. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
	РНЗ. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності "Менеджмент". Загальна характеристика. Перелік компетентностей випускника: інтегральна, загальні, спеціальні. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у результатах навчання. Структура освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 "Менеджмент" ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"

Тема 2. Зміст та сфера майбутньої професійної діяльності менеджера. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. Основні завдання, що вирішують менеджери. Перелік професійних назв робіт, які здатні виконувати фахівці за спеціальністю "Менеджмент".

Тема 3. Визначальна роль менеджера у забезпеченні ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах. Ділові компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності, якими повинен володіти менеджер з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства. Вимоги до особистості менеджера. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.

Тема 4. Самовизначення здобувача у професійній сфері. Визначення особистісних професійних інтересів та професійної орієнтації здобувачів вищої. Визначення, оцінювання ступеня схильності до управлінської діяльності, з'ясування своїх сильних і слабких сторін як особистості - майбутнього управління.

Перелік практичних (семінарських) занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці "Рейтинг-план навчальної дисципліни".

Методи навчання та викладання

В процесі викладання дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; презентації; кейс-метод; банки візуального супроводження.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності "Менеджмент"	Міні-лекція з питання "Спеціальні (фахові, предметні) компетентності освітньої програми "Менеджмент організацій і адміністрування", банки візуального супроводу
Тема 2. Зміст та сфера майбутньої професійної діяльності менеджера	Міні-лекція з питання "Компетентності ефективних менеджерів у епоху четвертої промислової революції. Порівняння підходів до виокремлення актуальних

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
	компетентностей ефективних менеджерів", банки візуального супроводу
Тема 3. Визначальна роль менеджера у забезпеченні ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах	Лекція проблемного характеру з питання "Відмінність понять "лідер", "підприємець" і "менеджер", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 4. Самовизначення здобувача у професійній сфері	Міні-лекція з питання "Цифрові компетентності, якими мають володіти ефективні менеджери, що необхідні для успішної діяльності компаній в цифровому середовищі", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності "Менеджмент"	Семінарське заняття на тему "Перелік та зміст компетенцій випускника за спеціальністю 073 "Менеджмент" та ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"	Презентації, дискусії
	Семінарське заняття на тему "Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю 073 "Менеджмент"	Презентації, дискусії
	Семінарське заняття на тему "Структура освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 "Менеджмент" ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"	Презентації, дискусії
Тема 2. Зміст та сфера майбутньої професійної діяльності менеджера	Семінар-дискусія на тему "Професійні компетентності сучасного менеджера"	Мозкова атака, презентації
Тема 3. Визначальна роль менеджера у забезпеченні ефективності діяльності підприємств у сучасних умовах	Семінарське заняття на тему "Найвідоміші менеджери сучасності"	Кейс-метод, мозкова атака, презентації
	Семінар-дискусія на тему "Відмінності підприємця від менеджера. Вимоги до менеджера"	Робота у малих групах, презентації, дискусії
	Семінар-дискусія на тему "Лідер та його риси"	Робота у малих групах, презентації, дискусії

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 4. Самовизначення здобувача у професійній сфері	Семинарське заняття на тему "Менеджмент - моя майбутня спеціальність! Менеджер - моя майбутня професія!"	Робота у малих групах, презентації, дискусії

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах:
 доповідь (5 балів за завдання). Загальна кількість балів – 15 балів;
 домашні завдання (7 балів за завдання). Загальна кількість – 21 бал;
 перевірка завдання для творчої самостійної роботи (9 балів);
 есе (20 балів);
 проведення коллоквиуму (35 балів).

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 40 та мінімально можлива кількість балів, набраних на коллоквиумі, – 20.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю, та балів, отриманих під час коллоквиуму, за накопичувальною системою.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
Тема 1. Стандарт вищої освіти зі спеціальності «Менеджмент»	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	1.1. Загальна характеристика. 1.2. Перелік компетентностей випускника: інтегральна, загальні, спеціальні. 1.3. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у результатах навчання. 1.4. Структура освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 "Менеджмент" ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"		
	Семинарське заняття	Тема заняття "Перелік та зміст компетенцій випускника за спеціальністю 073 "Менеджмент" та ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"		

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Ознайомлення з нормативними документами, на яких базується стандарт вищої освіти		
	<i>Аудиторна робота</i>			
Семінарське заняття	Тема заняття "Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання за спеціальністю 073 "Менеджмент"			
Тема. 2. Зміст та сфера майбутньої професійної діяльності менеджера Тема. 3. Визначальна роль менеджера у забезпеченні ефективності і діяльності підприємств у сучасних умовах.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	2.1. Менеджер як організатор конкретних видів діяльності в організації. 2.2. Основні завдання, що вирішують менеджери. 2.3. Перелік професійних назв робіт, які здатні виконувати фахівці за спеціальністю "Менеджмент". 3.1. Ділові компетенції (професійні знання та практичний досвід) й організаторські здібності, якими повинен володіти менеджер з метою забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємства. 3.2. Вимоги до особистості менеджера. 3.3. Підприємливість та комунікабельність. Лідерство.		
	Семінарське заняття	Тема заняття "Структура освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 073 "Менеджмент" ОПП "Менеджмент організацій і адміністрування"		
<i>Самостійна робота</i>				

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Ознайомлення з Освітньо-професійною програмою "Менеджмент організацій і адміністрування" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що складено для студентів прийому 2022 року		
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Семінарське заняття	Тема заняття "Менеджмент - моя майбутня спеціальність! Менеджер - моя майбутня професія!"		
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою домашнього завдання.			
Тема 4. Самовизначення здобувача у професійній сфері	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	4.1. Визначення особистісних професійних інтересів та професійної орієнтації здобувачів вищої. 4.2. Визначення, оцінювання ступеня схильності до управлінської діяльності, з'ясування своїх сильних і слабких сторін як особистості - майбутнього управління.		
	Семінарське заняття	Тема заняття "Менеджмент - моя майбутня спеціальність! Менеджер - моя майбутня професія!"	Доповідь. Презентація результатів виконання домашнього завдання	5 7
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою домашнього завдання.		
	<i>Аудиторна робота</i>			
Семінарське заняття	Тема заняття "Професійні компетентності сучасного менеджера"			
<i>Самостійна робота</i>				

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою домашнього завдання.			
<i>Аудиторна робота</i>				
Семінарське заняття	Тема заняття "Найвідоміші менеджери сучасності"			
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою домашнього завдання.			
<i>Аудиторна робота</i>				
Семінарське заняття	Тема заняття "Найвідоміші менеджери сучасності"		Доповідь. Презентація результатів виконання домашнього завдання	5 7
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою самостійного творчого завдання.			
<i>Аудиторна робота</i>				
Семінарське заняття	Тема заняття "Відмінності підприємця від менеджера. Вимоги до менеджера"			
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою самостійного творчого завдання.			
<i>Аудиторна робота</i>				

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
	Семинарське заняття	Тема заняття "Лідер та його риси"		
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою самостійного творчого завдання.	Контроль самостійної роботи. Презентація самостійного творчого завдання	9
<i>Аудиторна робота</i>				
	Семинарське заняття	Тема заняття "Лідер та його риси"	Доповідь. Презентація результатів виконання домашнього завдання	5 7
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел та інформації з мережі Internet за темою есе.	Контроль самостійної роботи. Захист есе	20
<i>Аудиторна робота</i>				
	Практичне заняття	Тренінгове заняття "Ти - МіМ! Я - МіМ"	Коллоквиум	35
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка до підсумкової контрольної роботи		
Максимальна кількість балів по дисципліні				100

Рекомендована література

Основна

1. Закон «Про вищу освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 25.09.2018).
2. Закон «Про освіту» // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 25.09.2018).

3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va327609-10> (дата звернення: 25.09.2018)

4. Національна рамка кваліфікацій // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п> (дата звернення: 25.09.2018).

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п> (дата звернення: 25.09.2018).

6. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-standartu-vishoyi-osviti-za-specialnistyu-073-menedzhment-dlya-pershogo-bakalavrskogo-rivnya-vishoyi-osviti> (дата звернення 10.11.2018).

7. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь бакалавр. Галузь знань «Управління та адміністрування», спеціальність 073 «Менеджмент» [Електронний ресурс] – URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/073-Menedzhment.bakal.06.04.22.pdf>

8. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). – К.: ТОВ «ІЦС», 2015. – 32 с. URL: http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-and-guidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf.

Додаткова

9. Гринчак Н.А. Компетентності ефективних менеджерів у епоху четвертої промислової революції / Н.А. Гринчак, О.А. Іващенко, Т.М. Булах, Р.В. Дишлевий [Електронний ресурс] // Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту: зб. наук. пр. –2021. – № 1-2. – С. 20-28. Режим доступу : http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/6197/1/Vis-1-2-2021-Verstka_28-12-20-28.pdf

10. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпурина, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. – 528 с.

11. Палеха Ю.І. Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.І. Палеха, Г.Мошек. – Київ : Ліра-К, 2018. – 528 с.

12. Темченко О.В. Професійна підготовка сучасного менеджера: проблеми та шляхи їх подолання / О.В. Темченко [Електронний ресурс] // Управління школою. – 2020. - № 22-24 (646-648). – С. 30-41. <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4855/1/>

13. Шкільняк М.М. Менеджмент: Навчальний посібник / М.М. Шкільняк, О.Ф.Овсянюк-Бердадіна, Ж.Л. Крисько, І.О.Демків. – Тернопіль: Крок, 2017 р. – 252 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

14. Ліга Бізнес-Інформ [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.liga.net

15. Сайти періодичних видань: «Менеджмент» [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.management.com.ua>

16. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7706>